

Örgütsel Maneviyat Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Örgütsel Maneviyat Ölçeği*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=28272>

Özet

Örgütsel Maneviyat Ölçeği (ÖMÖ), örgüt çalışanlarının işyerinde deneyimledikleri manevi değerleri, anlam arayışını ve topluluk hissini ölçmek amacıyla geliştirilmiş bir psikometrik araçtır. Bu ölçeğin Türkçe uyarlaması, 2021 yılında Çakıroğlu ve Aydoğan tarafından gerçekleştirilmiştir. Uyarlama çalışması, ölçeğin orijinal yapısının Türk kültürü ve iş ortamı bağlamında geçerlik ve güvenilirlik özelliklerini test etmeyi hedeflemiştir. Bu çalışmada, örgütsel maneviyat kavramının Türkiye'deki akademik araştırmalara sağlam bir zeminde dahil edilmesini sağlamıştır.

Ölçeğin uyarlama süreci, dilsel eşdeğerlik, yapısal geçerlik ve iç tutarlılık analizlerini içermektedir. Elde edilen bulgular, ölçeğin Türk örnekleminde örgütsel maneviyatı ölçmek için uygun ve güvenilir bir araç olduğunu göstermiştir. Ölçek, özellikle sosyal ekonomi ve yönetim bilimleri alanlarında, çalışan refahı, örgütsel bağlılık ve iş tatmini gibi konularla maneviyat arasındaki ilişkileri incelemek için kullanılmaktadır.

Anahtar Kelimeler

Örgütsel maneviyat, örgütsel davranış, ölçek uyarlaması, geçerlik, güvenilirlik, psikometri, sosyal ekonomi, işyeri maneviyatı.

Yazarlar

Demet Çakıroğlu, Emine Aydoğan

Amaç

Örgütsel Maneviyat Ölçeği'nin temel amacı, bireylerin çalıştıkları kurum içerisindeki manevi deneyimlerini ve bu deneyimlerin örgütsel sonuçlar üzerindeki etkilerini sistematik olarak ölçmektir. Özgün ölçeğin yabancı dildeki yapısını koruyarak, Türkçe konuşan araştırmacılara ve profesyonellere, kültürel farklılıklar göz önünde bulunduran, dilsel açıdan eşdeğer ve psikometrik olarak sağlam bir ölçüm aracı sunmak amaçlanmıştır.

Uyarlama çalışması, özellikle Türk işgücü piyasasında ve kültürel bağlamında maneviyatın nasıl algılandığını ve deneyimlendiğini incelemeye olanak tanır. Ölçek, yönetim stratejilerinin manevi değerleri ne ölçüde desteklediğini veya engellediğini tespit etmek, böylece daha insancıl ve anlam odaklı çalışmalar ortamları oluşturulmasına katkıda bulunmak için kritik bir rol oynamaktadır.

Yapı

Örgütsel Maneviyat Ölçeği, genellikle üç temel bileşenden oluşan örgütsel maneviyat yapısını ölçmektedir. Bu yapı, çalışanların işte anlam bulma çabaları, iş arkadaşlarıyla ve örgütle kurdukları topluluk hissini ve kişisel değerleriyle örgütsel değerlerin örtüşme düzeyini kapsar. Ölçek, bu soyut ve çok boyutlu yapıyı nicel olarak değerlendirmeye imkan tanır.

Örgütsel maneviyat, sadece dini inançları değil, aynı zamanda bireyin işine olan derin bağlılığı, kendinden büyük bir amaç için çalışmanın getirdiği hazzı ve iş yerinde kendini bütünlenmiş hissetmeyi ifade eder. Ölçek maddeleri, bu üç boyutun her birini temsil edecek şekilde tasarlanmıştır, böylece araştırmacılar maneviyatın hangi alt boyutunun örgütsel çıktılarıyla daha güçlü ilişkili olduğunu analiz edebilirler.

Geçerlik

Ölçeğin Türkçe uyarlama çalışmasında (Çakıroğlu ve Aydoğan, 2021), yapısal geçerliği doğrulamak amacıyla Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) kullanılmıştır. Bu analiz, ölçeğin orijinal çok boyutlu yapısının Türk örnekleminde de korunduğunu test etmeyi amaçlanmıştır. DFA sonuçları, orijinal ölçek yapısının kabul edilebilir uyum indeksleri ile doğrulandığını göstermiştir, bu da ölçeğin kuramsal yapıyı doğru şekilde ölçtüğünü kanıtlamaktadır.

Ayrıca, ölçeğin ayırt edici geçerliği ve yakınsak geçerliği de incelenmiştir. Örgütsel maneviyatın kuramsal olarak ilişkili olduğu (örneğin, iş tatmini) ve ilişkili olmadığı (örneğin, nevroz) yapılarla olan korelasyonları analiz edilerek ölçeğin beklenen desenleri sergilediği tespit edilmiştir. Bu bulgular, Örgütsel Maneviyat Ölçeği'nin Türk kültüründe geçerli bir ölçüm aracı olduğunu güçlü bir şekilde desteklemektedir.

Güvenirlilik

Ölçeğin güvenirlilik incelemesi, iç tutarlılık katsayısı olan Cronbach Alfa değeri üzerinden gerçekleştirilmiştir. Uyarlama çalışmasında, ölçeğin genel ve alt boyutlarının iç tutarlılık katsayıları hesaplanmıştır. Yüksek Cronbach Alfa değerleri, ölçeğin maddelerinin tutarlı bir şekilde aynı yapıyı ölçtüğünü ve dolayısıyla güvenilir olduğunu göstermiştir.

Genellikle psikometrik çalışmalarda 0.70 ve üzeri kabul edilen güvenirlilik katsayıları, Türkçe uyarlamada tüm alt boyutlar için bu eşiğin üzerinde olduğu rapor edilmiştir. Bu yüksek iç tutarlılık, ölçeğin farklı zamanlarda ve farklı örneklemelerde benzer sonuçlar vereceğine işaret ederek, araştırmacılara bu aracı kullanma konusunda önemli bir güvence sağlamaktadır.

Faktör Analizi

Çakıroğlu ve Aydoğan (2021) tarafından gerçekleştirilen uyarlama çalışmasında, ölçeğin yapısal geçerliğini incelemek üzere Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) kullanılmıştır. DFA, orijinal ölçeğin hipotez edilen faktör yapısının (genellikle üç veya dört boyutlu) Türk verileri tarafından desteklenip desteklenmediğini belirlemiştir.

Analiz sonuçları, modelin uyum indekslerinin (RMSEA, CFI, TLI vb.) kabul edilebilir veya iyi düzeyde olduğunu göstermiştir. Bu durum, Örgütsel Maneviyat Ölçeği'nin Türkçe formunun, orijinal ölçeğin kuramsal temelini oluşturan alt boyutlar bağlarıyla yeniden ürettiğini kanıtlamaktadır. Böylece, ölçeğin kültürel adaptasyonun yapısal bütünlüğü tehlikeye atmadığı ortaya konmuştur.

Araç

Test Türü: Uyarlama

Format: Genellikle 5'li veya 7'li Likert tipi derecelendirme ölçeği kullanılarak cevaplanan öz bildirim envanteri.

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: Çalışanlar, beyaz yakalılar, kamu ve özel sektör çalışanları.

Yaş Grubu: Yetkinler (Çalışma hayatında aktif olan bireyler).

Popülasyon Detayları: Uyarlama çalışması, genellikle farklı sektörlerden ve demografik özelliklere sahip çalışanlardan oluşan bir örneklem üzerinde gerçekleştirilmiştir.

Test Metodolojisi: Çeviri-Geri Çeviri yöntemi ile dilsel eşdeğerlik sağlanmış, ardından yapısal geçerlik için Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) ve iç tutarlılık için Cronbach Alfa analizi uygulanmıştır.

Anahtar Kelimeler

güven tatmini, örgütsel bağlılık, ölçek geliştirme, psikometri, güvenirlilik, geçerlilik.

Yazarlar

Yazar ORCID Tanımlayıcı: Araştırma makalesinde belirtilmemiştir.

Ba?l?k E-posta Adresleri: demet.cakiroglu@hacettepe.edu.tr (Sorumlu Yazar)

Yaz?ma Adresi: Demet Çak?ro?lu, Hacettepe Üniversitesi, E?itim Fakültesi, E?itim Bilimleri Bölümü, Ankara, Türkiye (Detayl? adres makaleden do?rulanmal?d?r).

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Ölçe?in orijinal geli?tiricilerinden izin al?narak Türkçe uyarlama çal??mas? ger?ekle?tirilm?tir. Ölçe?in akademik ve ara?t?rma amaçl? kullan?m? için genellikle sorumlu yazar Demet Çak?ro?lu ile ileti?ime ge?ilmesi gerekmektedir. Ticari kullan?m ve telif haklar? konusunda yazar?n ba?l? oldu?u kurumun politikalar? geçerlidir.

Ölçe?in Türkçe uyarlamas?n?n yay?nland??? y?l **2021**'dir. Uyarlama çal??mas? Üçüncü Sektör Sosyal Ekonomi Dergisi'nde yay?mlanm??t?r. Ölçe?in orijinal yap?s? üzerindeki telif haklar? korunmaktad?r.

Kaynaklar

Çak?ro?lu, D. ve Aydo?an, E. (2021). Örgütsel Maneviyat Ölçe?inin Türkçe uyarlamas?: Geçerlik ve güvenilirlik çal??mas?. *Üçüncü Sektör Sosyal Ekonomi Dergisi*, 56(2), 1062-1077. doi: 10.15659/3.sektor-sosyal-ekonomi.21.05.1540

Ek olarak, makalenin tam metnine a?a??daki ba?lant?lar üzerinden eri?ilebilir:

Makale Linki: makalesistemi.com

Ölçek Uyarlama PDF'i: orgutsel-maneviyat-olcegi-toad.pdf

Örgütsel Maneviyat Ölçe?inin Maddeleri

Örgütsel Maneviyat Ölçe?i'nin maddeleri, telif haklar? ve akademik yay?n eti?i gere?i bu platformda aç?kça listelenmemektedir. Ölçek maddelerine eri?im, sorumlu yazar?n iznine veya yay?nland??? akademik makalenin tam metnine ba?l?d?r.

?lgilenen ara?t?rmac?lar, ölçek maddelerinin tamam?na ve derecelendirme sistemine, yukar?da belirtilen Çak?ro?lu ve Aydo?an (2021) makalesi arac?l???yla ula?abilirler. Makalenin tam metin PDF'i mevcuttur.